

SHB209 GÖÇMEN VE SIĞINMACILARLA SOSYAL HİZMET

Doç. Dr. Melahat DEMİRBİLEK
Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Sosyal Hizmet Bölümü

TARİHSEL SÜREÇ

- Zorunlu göç hareketleri insanlık tarihi boyunca devam edegelmiştir.
- Milattan önce konuyla ilgili anlaşmalar olduğu görülmektedir.
- Modern sığınma sürecine benzeyen ilk düzenlemeler I. Jüstinyen tarafından yapılmıştır (Buz, 2004, s.31).

- İlk çağlarda sığınmanın nedenini dinsel ve sosyal nedenler oluşturmuştur.
- Bu dönemde mültecilerin/sığınmacıların kabulü Tanrıya ve kiliseye saygıyı yansıtması açısından kutsal yerlere yapılmıştır.

- Ortaçağda sığınma krallar, din görevlileri ya da aşiret liderleri tarafından verilmekteydi.
- Sığınma sorunu Fransız Devrimi sırasında kendini açıkça belli etmiştir (Buz, 2004, s.32).

- Yirminci yüzyıla doğru gelindiğinde büyük savaşlar, ihtilaller, bağımsızlık hareketleri ve ulus devlet modeline geçişler arttıkça göç ve iltica hareketlerinin yoğunlaştığı görülmektedir
(Buz, 2004, s.32).
- Buna bağlama olarak konu ile ilgili yasal düzenlemelerin 20. yüzyıldan itibaren ivme kazandığı görülmektedir.

- 1. Dünya Savaşı milyonlarca insanın göç etmesi sonucunu doğurmuştur.
- 1. Dünya Savaşı sonunda kurulan Milletler Cemiyetinde sığınma sorunu ilgili devletler arasında ikili düzeyde çözülecek bir olgu olmaktan öteye gidememiştir (Buz, 2004, s.32).

- 1. ve 2. Dünya savaşları arasındaki dönemde sığınmacılar sorunu kendi başına bir özne olmaktan çok, sığınmacıların niteliği ile özdeşleştirilmiştir.
- 2. Dünya Savaşından sonra 1944-1951 yılları arasında 20 milyona yakın kişi zorunlu olarak yer değiştirmiştir (Buz, 2004, s.33).

- 20. yüzyıl mülteci sorununun uluslar arası boyuta geldiği bir yüzyıl olmuştur.
- Bu sorun günümüzde artarak devam etmektedir.
- Ulaşım ve iletişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, çevresel sorunlar, kaynakların azlığı
- Zorunlu göçü artıran etkenler arasındadır.

Türkiye ve Sığınmacılık Tarihi

- Türkiye coğrafi konumu nedeniyle tarihsel süreçte göçe sahne olmuştur. Bu çerçevede belli başlı göç hareketleri şu şekildedir:
- 1496 İspanya'dan Osmanlı İmparatorluğuna sığınan Sephardimler (Çağlar, 2011, s.43).

- 1830-1848 Macar Mültecileri
- 1923 Lozan Antlaşması gereğince gerçekleşen nüfus mübadelesi
- 1923-1945 Balkanlardan gelen büyük göç dalgası
- 1980'lerin ortalarından itibaren göç alan ülke konumuna gelmiştir.

- Bunun nedenleri arasında;
- İnan Devrimi (1979)
- Afganistan'ın işgali (1979)
- 1. ve 2. Körfez savaşları (1991, 2003)
- Suriye iç savaşı (2011) yer almaktadır.

KAYNAKÇA

- Buz, S. (2004). Zorunlu Çıkış, Zorlu Kabul: Mültecilik. 1. Basım. Ankara: Sığınmacılar ve Göçmenlerle Dayanışma Derneği Yayınları.
- Çağlar, A. (2011). Türkiye'de Sığınmacılar. 1. Baskı. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.